

Name		Roll Number	
------	--	-------------	--

**INDIAN SCHOOL MUSCAT
MIDDLE SECTION
HALF YEARLY EXAMINATION 2019-20**

SANSKRIT (THIRD LANGUAGE)

Code: MYSN311

CLASS: VII

Time Allotted: 2 Hrs.

24.09.2019

ANSWER KEY

Max .Marks: 80

1 अधोलिखित गद्यांशं पठित्वा प्रश्नानां उत्तराणि लिखत

5x1=5

एकः कुक्कुरः नदीतटे गच्छति। कुक्कुरस्य मुखे एका रोटिका अस्ति। सः नदीजले स्वप्रतिबिम्बं पश्यति। सः चिन्तयति – एषः अन्यः कुक्कुरः अस्ति। एतस्य मुखे अपि रोटिका अस्ति। अहम् एतस्य रोटिकां अपहरामि। यदा सः रोटिकां अपहरणाय निजमुखं प्रसारयति तदा तस्य मुखात् रोटिका जले पतति। सः लोभी कुक्कुरः निराशः भवति पश्चात्तापं अनुभवति च ॥

एकवाक्येन उत्तरत

(i) कः नदीतटे गच्छति?

उत्तरम् - कुक्कुरः

(ii) कुक्कुरस्य मुखे का अस्ति?

उत्तरम् - रोटिका

(iii) कुक्कुरः किं चिन्तयति?

उत्तरम् - एषः अन्यः कुक्कुरः अस्ति। एतस्य मुखे अपि रोटिका अस्ति। अहम् एतस्य रोटिकां अपहरामि।

(iv) सः नदीजले किं पश्यति?

उत्तरम् - स्वप्रतिबिम्बं

(v) रोटिका कस्मात् कुत्र पतति?

उत्तरम् - मुखात् रोटिका जले पतति

2 संस्कृत भाषायां अनुवादं कुरुत

5x1=5

- (i) Students are running. – छात्राः धावन्ति
(ii) I am writing a drama. - अहम् नाटकं लिखामि
(iii) A mother cooks a food. – माता भोजनं पचति
(iv) A horse runs very fast. – अश्वः वेगेन धावति
(v) You are laughing. – त्वम् हससि

3 निर्देशानुरूपं शब्दरूपाणि त्रिषु वचनेषु लिखत

6x2=12

i.	मति (तृतीया)	मत्या	मतिभ्याम्	मतिभिः
ii.	गतिः (पञ्चमी)	गत्याः-गतेः	गतिभ्याम्	गतिभ्यः
iii.	भक्ति (द्वितीया)	भक्तिम्	भक्ती	भक्तीः
iv.	नदी (षष्ठी)	नद्याः	नद्योः	नदीनाम्
v.	नगरी (चतुर्थी)	नगर्यै	नगरीभ्यां	नगरीभ्यः
vi.	पुत्री (सप्तमी)	पुत्र्याम्	पुत्र्योः	पुत्रीषु

4 संस्कृत भाषायां संख्यां लिखत

7x1=7

- (i) 41 – एक चत्वारिंशत् (ii) 44-चतुर् चत्वारिंशत् (iii) 47-सप्त चत्वारिंशत्
(iv) 50 -पञ्चाशत् (v) 43 – त्रि चत्वारिंशत् (vi) 42-द्वि चत्वारिंशत्
(vii) 45- पञ्च चत्वारिंशत्

5 अधोलिखित धातून् लोट् लकारे लिखत

6X 1/2=3

- (i) पठतु पठताम् पठन्तु
(ii) लिख लिखतं लिखत
(iii) वदानि वदाव वदाम

6 अधोलिखित प्रकृतिं प्रत्ययौ संयोज्य विभज्य वा लिखत

4x1=4

(i) स्मृ + क्त्वा स्मृत्वा (ii) दत्वा (iii) पठ् + क्त्वा (iv) नत्वा

उत्तरम् (i) स्मृत्वा (ii) दा + क्त्वा (iii) पठित्वा (iv) नम् + क्त्वा

7 अधोलिखित पदानां विभक्तिम्, वचनम् च लिखत

4x1=4

(i) नद्यै (चतुर्थी, एक) (ii) मतिषु (सप्तमी, बहु)

(iii) भक्तिः (प्रथमा, एक) (iv) पुत्रीम् (द्वितीया, एक)

8 अधोलिखित प्रश्नानां उत्तराणि एकपदेन उत्तरत

5x1=5

(i) दिल्लीश्वरः मुगलपतिः कः अस्ति? उत्तरम् - बाबरः

(ii) वस्तुतः मालाकारः कः अस्ति? उत्तरम् - तेनालीरामः

(iii) कक्षायां का अस्ति? उत्तरम् - सामान्यज्ञानप्रतियोगिता

(iv) महाभारतस्य लेखकः कः अस्ति? उत्तरम् - वेदव्यासः

(v) संस्कृत-साहित्ये सुप्रसिद्धः नाटककारः कः अस्ति? उत्तरम् - कालिदासः

पुरा वने एकस्मिन् आश्रमे बहवः शिष्याः विद्याध्ययनं कुर्वन्ति स्म । तेषु वरदराजः नाम एकः मन्दमतिः छात्रः आसीत् । सः यत् पठति तत् विस्मरति स्म । सहपाठिनः तस्य उपहासं कुर्वन्ति स्म । एकदा तस्य गुरुः तं अकथयत् – वरदराज अहम् सम्यक् रूपेण अपश्यम् यत् त्वं पठितं पाठं किञ्चित् अपि न स्मरति । अतः त्वं वृथा समयं मा यापय, किञ्चित् अन्यकार्यं कुरु ॥

एकवाक्येन उत्तरत

(i) आश्रमे के किं कुर्वन्ति स्म ? उत्तरम् - आश्रमे बहवः शिष्याः विद्याध्ययनं कुर्वन्ति स्म

(ii) वरदराजः कीदृशः छात्रः आसीत्? उत्तरम् - मन्दमतिः छात्रः

(iii) गुरुः वरदराजं किं अकथयत्?

उत्तरम् - वरदराज अहम् सम्यक् रूपेण अपश्यम् यत् त्वं पठितं पाठं किञ्चित् अपि न स्मरति ।

(iv) के तस्य उपहासं कुर्वन्ति? उत्तरम् - सहपाठिनः

(v) सः किं विस्मरति स्म? उत्तरम् - सः यत् पठति तत् विस्मरति स्म

10 कोष्ठकात् उचितपदं चित्वा रिक्तस्थान पूर्तिः क्रियताम्

5X1 =5

(i) सः नृपतिम् प्रसादयितुं अचेष्टत । (मित्रम् / नृपतिम्/प्रजाजनम्)

(ii) रामायणे महाकाव्ये सप्त काण्डानि सन्ति । (सप्त / षट् / अष्ट)

(iii) प्रमुखाः उपनिषदः दश सन्ति । (एकादश / दश / अष्ट)

(iv) वरदराजः पुनः आश्रमम् अगच्छत् । (गृहम् / वनम् / आश्रमम्)

(ii) तेनालीरामः बाबरस्य सभां अगच्छत् । (बाबरस्य / भोजस्य / कृष्णदेवराजस्य)

11 कोष्ठकात् उचितपदं चित्वा प्रश्ननिर्माणं कुरुत

5X1 =5

- (i) नरौ उद्यानं गच्छतः । (काः / कौ / के)
(ii) वाटिकायां पुष्पाणि सन्ति । (केन/ किं / कानि)
(iii) अद्य नाट्योत्सवः अस्ति । (के / का / कः)
(iv) महिला वार्तालापं करोति । (के/ कुत्र/ किम्)
(v) बालिकाः पाठं पठन्ति । (कौ / कः / काः)

12 रिक्तस्थान पूर्तिः क्रियताम्

5X1=5

- (i) मृत्तिकायाः घटेन गर्तः अभवत् ।
(ii) वरदराजः संस्कृतस्य महान् पण्डितः आसीत् ।
(iii) महिलाः जलेन पूरयन्ति ।
(iv) तेनालीरामः कृष्णदेवरायस्य विदूषकः आसीत् ।
(v) तत्र वृद्धः आम्रपादपम् रोपयति स्म ।

(आम्रपादपम्, घटेन, संस्कृतस्य, जलेन, तेनालीरामः)

13 पर्यायपदानि लिखत

5X1=5

- (i) घटः -कुम्भः (ii) सह -साकम् (iii) लेखकः-रचनाकारः
(iv) प्रसिद्धः - विख्यातः (v) पुनः-भूयः

14 विलोमपदानि लिखत

5X1=5

- (i) अद्यX ह्यः (ii) यच्छतुXस्वीकरोतु (iii) अध्ययनम्Xअनध्ययनम्
(iv) स्मरतिXविस्मरति (v) पूर्णःXअपूर्णः

15 भिन्नप्रकृतिकं पदं रेखाङ्कितं कुरुत

3X1=3

- (i) अद्य, अधुना, इदानीम्, एषा
(ii) सम्यक्, उचितम्, धन्यवादः, साधु
(iii) तस्य, किम्, कस्य, मम

16 शब्दार्थानां मेलनं कुरुत

4X 1/2=2

- i शिलायाम् Kindness(iii)
ii कालांशः Be happy(iv)
iii अनुग्रहः Period (ii)
iv प्रसीदतु On stone (i)